

КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олега Ольжича»
Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ



Діяльність бібліотек Житомирщини в умовах воєнного стану: адаптація до нових реалій, потреби та можливості



(з досвіду роботи бібліотечних установ області під час війни)

Житомир 2024

Діяльність бібліотек Житомирщини в умовах воєнного стану: адаптація до нових реалій, потреби та можливості / з досвіду роботи бібліотечних установ області під час війни (за матеріалами Zoom-конференції «Бібліотеки Житомирщини: реалії воєнного сьогодення»). - ЖОУНБ ім. О. Ольжича, наук.-метод. відділ; уклад. О. В. Костюченко; ред. вип. Г. Й. Врублевська. – Житомир, 2024. – 23 с.

Робота Черняхівської центральної бібліотеки у фокусі збереження ментального здоров'я громадян

Ми живемо в складний час, і як наслідок – відчуття тривоги, страху й пригнічення під час такої невизначеності є невідворотними. Наше психічне і моральне здоров'я зараз дуже вразливе, тому турбота про нього – це необхідність.

За останній час Черняхівська центральна бібліотека, адаптуючись до реалій воєнного стану, проаналізувавши потреби своїх користувачів та використавши свої можливості, значно активізувала роботу на допомогу з відновлення ментального здоров'я.

Як впоратися зі страхом, тривогою, заспокоїтися, почуватися впевненіше, надавати підтримку у складних життєвих ситуаціях собі та оточуючим? Ці питання стали предметом розмови із сільськими бібліотекарями на семінарі «Взаємодія бібліотек у фокусі збереження ментального здоров'я громадян».

Учасників семінару зустрічали колеги ЦБ з інтерактивним тестом-грою «Скажи чесно, ти як?». Бібліотекарі повинні були оцінити свій ментальний стан та відобразити його на серці відповідного кольору. Працівники більш детально ознайомились із поняттям «ментальне здоров'я». Були також окреслені завдання, які стоять перед бібліотеками, в рамках виконання Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?». Учасники семінару ознайомились із законодавчими новаціями в галузі культури, нормами екстреного реагування в критичних ситуаціях. Під час практичної частини семінару психологиня БФ «Рокада» Л. Ковпака провела психологічний тренінг «Збереження ментального здоров'я під час війни. Психологічні практики відновлення».

Учасники тренінгу дізналися, як впоратися зі страхом, тривогою, заспокоїтися, почуватися впевненіше, надавати підтримку у складних життєвих ситуаціях собі та оточуючим. Також розглядалися такі важливі поняття: ментальне здоров'я, його складові, психологічна гнучкість, стресостійкість, адаптація. Окрім того, учасники вчилися розуміти власні потреби, прислухаючись до своїх емоцій та тіла.

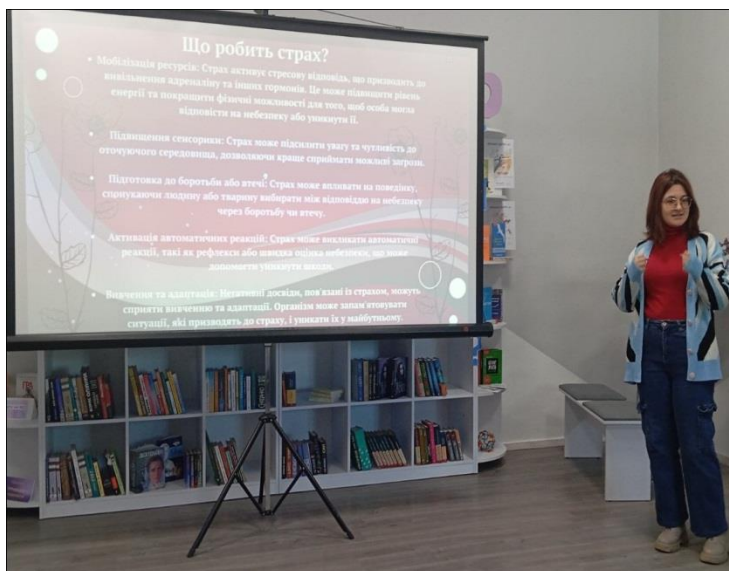
Варто зазначити, що в умовах війни та невизначеності ми намагалися підтримувати професійні та творчі зв'язки, організовувати зустрічі, обмінюватись ідеями, думками та досвідом.

Бібліохаб «Твій простір», створений на базі ЦБ, став простором зустрічей, територією співтворення та порозуміння.

В рамках програми збереження ментального здоров'я «Ти як?», вже традиційними стали зустрічі у клубі настільних ігор «Граріум». Члени клубу настільних ігор насолоджуються часом, проведеним у дружній компанії. Настільні ігри зараз – це не лише гарна нагода провести час з цікавинкою. Це ще й чудова можливість відволіктися від важких думок, отримати порцію позитиву та розширити коло спілкування. Як показала практика, за допомогою ігор спільну мову знаходять люди різних вікових категорій.

Сумніви, страх оступитися, обрати не той шлях – супроводжують старшокласників, а особливо тих, які стоять на порозі вибору майбутньої професії. Пошуки майбутнього – це не проста, стресова ситуація для будь-кого. Чим керуватися, обираючи працю на все життя? До чийх порад дослухатися?

Таку непросту тему обговорювала психологиня Олександра з учнями під



час проведення тренінгу «У майбутнє без страху».

Ліцеїсти жваво обговорювали хвилюючі їх питання і сприймали інформацію з особливою цікавістю.

В атмосфері радісної зацікавленості та піднесеності пройшла також зустріч з психологами БФ «Рокада».

Присутні вчилися відстоювати власну думку та отримали заряд позитиву під час виконання терапевтичних руханок.

Цікавою для присутніх стала трансформаційна гра «Від мрії до успіху».

Ми переконались, що проведення заходів із залученням психологів ще раз доводять, що бібліотека – це простір для психологічної трансформації.

Певну увагу ми приділяємо організації тематичних заходів, спрямованих на підвищення позитивного настрою та емоційного стану наших користувачів.

Щирою і неймовірно емоційною стала поетична зустріч «Таїнство слова», з черняхівським поетом Віктором Остроухом. У невимушеній атмосфері прозвучали вірші, сповнені любові, мрій та віри в подолання «темряви» нашого сьогодення. Щемливо й ніжно, натхненно й урочисто лунала поезія в стінах книгозбірні. У кожне мовлене слово автор вкладає глибокий зміст, а його поезії зігріті теплом щедрого на добро серця. Літературно-музична зустріч «Краса та вічність, що триває мить» подарувала слухачам щирі емоції та натхненний настрій. У повітрі витала святкова атмосфера. Учасники декламували вірші, зачаровували присутніх власними піснями, грою на музичних інструментах. Захід закінчився читанням військової поезії, аби привернути увагу до творчості поетів і поеток, які наразі захищають Україну в лавах ЗСУ.

Дуже сподобалась нашим користувачам зустріч з Янович Ніною Петрівною, педагогом, талановитою вишивальницею, високо духовною людиною, яка



створює справжні шедеври: неземної краси ікони, рушники, картини, панно тощо. Присутні мали чудову нагоду милуватися красою української вишивки, захоплюватися майстерністю Ніни Петрівни, ознайомитись з її творчістю, розкрити багатство і красу української вишивки, як одного з

національних символів.

Прихильники здорового способу життя мали можливість в стінах нашої бібліотеки поспілкуватися з YOGA-викладачем Ольгою Прокопчук. Зустріч була теплою і гостинною. Цьому сприяла затишна, сучасна та приємна бібліотечна атмосфера.

Перемикнути увагу з проблем на конкретну діяльність та отримати задоволення від процесу створення чогось красивого та оригінального допомагає творчість. Саме заняття творчістю сприяє підтримці ментального здоров'я, забезпечує психологічний відпочинок, самовираження та розвиток.

Робота з дітьми та підлітками є для нас пріоритетною. Найкраще для такої категорії користувачів є спілкування з однолітками, які мають однакові інтереси. На допомогу прийшли наші творчі клуби за інтересами «Смішарики» та «Умілі рученята». Таким чином користувачі отримують психологічне розвантаження через творчість. Це майстерки з ліплення, малювання, різних технік квілінгу, торцювання, оригамі, виготовлення виробів з фетру іт.д. Важливо, що до всіх заходів ми долучаємо дітей із родин вимушених переселенців. Спілкуючись між собою, діти цікаво проводять час, знаходять нових друзів та легше адаптуються до нового місця проживання.

На базі Черняхівської центральної бібліотеки працює «Бібліокінозал». До уваги наших відвідувачів невеличкі мультики, в яких просто і доступно рекомендують, як говорити з дитиною про війну, про ті події, що багатьом довелося пережити. В деяких мультимедійних стрічках висвітлюється відношення між підлітками та батьками, налаштування дружніх відносин між підлітками тощо.



літератури на підтримку та відновлення психологічного стану та ментального здоров'я. Це такі як: «Ти як?», «Найкращі книги про кохання», «Будь сучасним – читай українське» та ін. Читачам пропонуються художні книги вітчизняних та зарубіжних авторів, здатні задовільнити найвибагливіші читацькі смаки. Невеличке опитування було проведено серед більш старшого

покоління наших користувачів. В спілкуванні, індивідуальних бесідах, читачі відповідали на питання «Як книга допомагає зберігати спокій».

З'ясувалось, що для людей, які багато років відвідують нашу бібліотеку, читання є своєрідним ритуалом, який допомагає створити атмосферу відпочинку без стресів та напруження. Сьогодні читання для них є рятівною паличкою у подоланні тяжких думок воєнного часу, розрадою у ці складні роки, допомагає абстрагуватися від жахливої реальності й постійних тривожних новин та бодай на деякий час забути про війну.

Виконуючи роботу на допомогу збереженню ментального здоров'я наших користувачів, ми намагаємось зробити так, щоб бібліотека стала для них місцем підтримки, безпеки, затишку та сили .

Пріоритети діяльності бібліотек ПБ Коростенської МТГ в умовах воєнного стану

Війна відчутно позначилась на діяльності бібліотек, зокрема і на роботі бібліотек ПБ Коростенської МТГ, як важливий чинник духовного життя нації. В такі тяжкі дні для усіх українців читання стало чудовим способом сховатись від реальності та поринути у вигадані світи. А ще робота бібліотек та заходи, які проводяться у бібліотечних закладах, допомагають декому зберегти здатність відчувати й співчувати, декому лікувати душу та давати надію, силу та опору, аби стійко пережити цей нелегкий час.

Війна стала каталізатором підвищеного запиту на історію. Знання правдивої історії своєї країни – це мотивація боронити її. Саме історія формує патріотичний дух, хоробрість, незламність, а тому критично важлива в умовах війни. Готовність до вчинку є фантастичною особливістю українського патріотизму нової історії. Він у кроках під кулями, у безсонних ночах на Майдані, у посильній допомозі добровільним батальйонам і нашій армії, у подвигах захисників Батьківщини, у життях, покладених на вівтар нашої незалежності і нашої любові.

Одним із головних та пріоритетним напрямком роботи бібліотек ПБ КМТГ є національно-патріотичне виховання, як дітей, молоді так і дорослого населення. В межах комплексної програми «Україна в духовній історії людства», що передбачає популяризацію літератури історичного та суспільно-політичного



змісту, бібліотеки ПБ Коростенської МТГ проводять різні заходи, а саме: історико-патріотична хроніка, день патріотизму, мотиваційний логос-марафон, патріотичний колаж, час пізнання, година єдності, історичний набат та ін.

Так історико-патріотична хроніка «Соборність України: єдність як запорука сили» нагадала користувачам центральної бібліотеки, про те, що сила нашої держави – в єдності українських земель.

Участь у заході взяли активні читачі, які із задоволенням читали поетичні рядки про Україну.

Інтелектуальна вікторина «Цікава Україна», яка проводилась для старшокласників у бібліотеці-філії №3 для дітей, показала обізнаність та патріотизм юних читачів. Складаючи пазли у грі «Єдина Україна», учні об'єднували Україну віршами.

Історичний урок «Згадаймо юність, що згоріла в Крутах», який проводив працівник бібліотеки-філії села Михайлівка на базі місцевої гімназії, став символом героїзму та самопожертви молодого покоління в боротьбі за незалежність.



Бібліотекарі бібліотек-філій №3 для дітей та №5 провели паралелі подій «Це пам'ять не лише про Крути, а й про Гостомель, Бучу та Ірпінь...» до Дня пам'яті Героїв Крут. На заході присутні дізналися про передумови історичного бою під Крутами та порівняли їх з подіями повномасштабного вторгнення рф в Україну.

Проводячи патріотичний відеоспектр «Ми разом і ми єдині. Слава Україні!», бібліотечні фахівці ЦБ поетичним словом наголосили: «Україна – країна об'єднаних людей і ми сильні, тому, що ми єдині!».

Бібліотекарі бібліотек-філій №2, 4 та 6 разом з читачами провели відеомарафон єднання «UАразом: тримаємо культурний стрій!», аби ще раз заявити: «Ми – разом! Ми – єдині! І в цьому наша сила!».



До річниці повномасштабного вторгнення росії на територію України бібліотекарі бібліотеки-філії №2 своїм віртуальним користувачам запропонували до перегляду суспільно-творчі



рефлексії «Мистецтво війни як основа мистецтва жити». Мистецтво нашого сьогодення – це форма проживання травми, яку всі ми отримали від неспровокованої агресії країни-окупанта. Ця рефлексія прожитого досвіду дуже важлива для збереження ментальної стійкості суспільства

загалом. Ми, українці, і на ментальному рівні, заспокоюємо свою душу, коли спостерігаємо щось прекрасне, слухаємо музику чи читаємо. І це доводить, що ті люди, які пишуть пісні, малюють картини, створюють арти, ставлять вистави, мають певний вплив на нас.

«Життя переможе смерть, а світло переможе темряву!» - впевнені учасники поетичного відекасту «Ми переможемо, тому що сильна нація», який проходив у бібліотеці-філії №4. Через поезію читачі передали емоції, відчуття і стан кожного українця: Дар'я Бондарчук зачитала власний вірш «Війна», Богдана Гресько – вірш Лесі Семенюк «Буча», Марія Джус – вірш Галини Британ «Ти думав, що я вмиюся слізьми?».

У 2024 році фахівці бібліотеки-філії №2 розпочали новий проєкт #Uaісторія_на_щодень, де популяризують через книги, які є у книжкових фондах бібліотеки, історичні події України та дати сьогодення.



У бібліохабі бібліотеки-філії №2 до Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя було проведено час пізнання «Гібридна війна – окупація Криму». Розпочалася зустріч з

тематичної бесіди «Крим: хронологія окупації», під час якої учасники заходу обговорили події, що відбулись в Криму у лютому 2014 року, та які спричинили анексію Криму; висловили думки щодо майбутньої долі українського півострова.

Також присутні переглянули відео-проект «Крим – це Україна» та познайомилися з літературою, представленою на тематичній викладці «Крим: історія і сьогодення». А читачі бібліотеки-філії №4 відвідали годину-єдності «Крим-Україна», під час якої ознайомились з інформацією про події анексії Криму та дізналися, як зараз живуть кримчани.

Страшна реальність війни показала всьому світові незламний дух, героїзм, хоробрість, міцну віру українського народу та як годиться відвойовувати державність. Нам є чим пишатися, адже кожний великий і маленький українець наближають нас до Перемоги задля збереження цілісності України. З нагоди



відзначення Дня Української Державності у ПБ Коростенської МТГ пройшов конкурс на кращу озвучену книжкову виставку «І проросла державність України, щоб не загинути уже в віках». Переможцями конкурсу стали: I місце – бібліотека-філія №2, II місце – центральна бібліотека, III місце розділили роботи бібліотек-філій №6 та с. Михайлівка. Комунікаційним майданчиком ознайомлення із роботами переможців організатори обрали блог БібліоШЕЛЕСТ, на якому розмістили публікацію «І проросла державність України, щоб не загинути уже в віках».(<https://biblioshelest.blogspot.com/>)

Хто вони, люди, які безстрашно боронили Україну протягом віків: боролись в підпіллі та публічно виголошували незалежність нашої Держави, без вагань йшли у бій та всі свої вчинки присвячували на благо української Справи? У бібліотеках ПБ пройшов Загальносистемний День Героїв України «Пам'ятаємо наших героїв, що за волю поклали життя».



Фахівці ЦБ провели тематичну бесіду «Українці – нація Героїв!», під час якої присутні дізналися про історію свята, подвиги наших героїчних пращурів, на прикладах яких виховується нове покоління захисників

Батьківщини. Бібліотекарі презентували перегляд-інсталяцію «Борці за волю України» із книжковими виданнями, присвяченими героїчному минулому, сьогоденню українських патріотів та створили відеорев'ю «Україно! Згадай їх усіх поіменно!».



А бібліотекарі бібліотеки-філії №2 разом із ліцеїстами КМЛ №6 День Героїв України вшанували поетичним славнем «Незламний дух нескореної нації». Доповнила захід тематична викладка «Борці за волю України». В такий непростий для нашої країни час День Героїв набуває особливого значення, адже є свідченням твердої волі та незламності українського народу.

В межах Національного тижня читання поезії у Публічній бібліотеці Коростенської МТГ було проведено загальносистемне мереживо патріотичних читань «...Колись таки затихнуть ці громи, здобудуть перемогу наші люди. Жажіття двадцять другої зими довіку Україна не забуде!». Бібліотекарі центральної бібліотеки запросили своїх користувачів на годину поетичної композиції.

Працівники бібліотеки – філії №2 презентували нову книгу, яка напередодні надійшла до фонду бібліотеки – поетичну збірку «Блискавка зустрічає воду і вітер» Маріанни Кіяновської. Це не просто рефлексії на події сучасного етапу війни росії проти України, а цілісне ліро-епічне полотно, глибоко закорінене в українській і світовій культурі. Авторка пише верлібром – вільним віршем. І це дозволяє передати чисте, мов озон, почуття. Голий зміст, не прикрашений обладунками рим і силабо-тонічних розмірів. Вона прагне висловити те, що відбувається довкола, що відчують і чого прагнуть українці. Тим самим її збірка утворює український світ.

Ще одним із пріоритетних напрямів роботи бібліотек ПБ Коростенської громади є популяризація серед мешканців громади славних традицій українського народу, звичаїв і обрядів тощо. Бо ж ні для кого не секрет, що саме книгозбірні дбають про соціальну та культурну пам'ять, що міститься в матеріальному предметі – книзі, вони були, є і залишатимуться осередками збереження національної спадщини, виступатимуть своєрідним містком між

минулим і сучасним. Для фахівців ПБ КМТГ був проведений семінар-тренінг «Інноваційна складова популяризації краєзнавчої діяльності бібліотек», який розкрив цілий ряд цікавих питань, а саме: «Краєзнавча діяльність бібліотек як засіб формування свідомості в реаліях сьогодення»; «Робота бібліотек з джерелами краєзнавчої та народознавчої тематики»; «Гастроспадщина поліського краю як джерело пізнання культурно-історичних традицій його мешканців»; «Краєзнавчо-народознавча кімната бібліотеки-філії №8 як візуальний простір генетичного коду пращурів».



Бібліотечні працівники у 2023 році підготували та провели цілий цикл заходів «Народознавче перевесло». Цікаво, яскраво та пізнавально у ЦБ пройшов День вишиванки. У співпраці із колегами бібліотеки-філії №1 для дітей на майданчику біля ЦБ пройшла акція «Вишиваємо шлях до Перемоги!». У яскравих вишиванках учні КМЛ №3, проявивши патріотичну креативність, розмалювали доріжку, на якій «зацвіла» пшениця, калина, мак та інші українські народні символи.

А ще бібліотекарі підготували та провели етнокалейдоскоп «Я вишиванку одягаю знову і серце в грудях – наче вільний птах!». Присутні поглибили свої знання про українську вишиванку, дізнались про її різновиди в різних регіонах України, взяли активну участь у квесті «Вишиванко моя, вишиванко, ти – як пісня, у серці моїм!», що складався із завдань, які необхідно було виконати, пройшовши за маршрутом тематичні станції: музичну, інтелектуальну, історичну, народознавчу. Учасники заходу особливу увагу звернули на етновиставку «Вишиванка – це Вкраїна і доля...», де представлено старовинні вишиванки, сучасний вишитий одяг і, звичайно, тематичну літературу.



У 2024 році до Всесвітнього дня вишиванки усі бібліотеки ПБ КМТГ взяли участь у етновернісажі коду пращурів «Хай звитяжно б'ється серце! Хрестик, хрестик, ще раз хрестик... Волі сонце золоте на рушникові най цвіте». Кожна бібліотека підготувала свій захід у рамках загальносистемного. Так у ЦБ відбувся поетичний код ідентичності «Я душу

одягну у вишиванку»; бібліотекарі бібліотеки-філії №1 для дітей ім. Лесі Українки підготували виставку-антураж сучасної вишивки «Вишиванка – духовна броня нації»; у бібліотеці-філії №3 для дітей організували виставку «Рукотворний оберіг родини Невмержицьких», а фахівчині бібліотек-філій села

Бежи та Васьковичі підготували відеомозаїку «Вишитий код на полотні» тощо.



Працівники ПБ КМТГ люди дуже активні і не тільки готують та проводять різні заходи для користувачів



бібліотек, а й самі стають учасниками загальноміських заходів, тож до Дня вишиванки долучилися та взяли участь у міському флешмобі «Україна була, є і буде!» разом з іншими працівниками культури.



Івана Купала – одне з найбільш таємничих свят, що дісталось нам від наших пращурів. Щоб показати красу і неповторність цього магічного свята, популяризувати купальські обряди за допомогою наявних в бібліотеці тематичних книг, бібліотечні фахівці ЦБ створили

book-етюд магічного настрою «Буде тобі, враже, бо так книга каже!», який запропонували переглянути Інтернет-користувачам.

Українські обереги... Що нам відомо про них? Чому в давнину наші предки вірили в сакральне значення оберегів? Про це маленьким користувачам розповіла бібліотекар бібліотеки-філії №8 під час народознавчої години «А що у бабусиній скрині?». Разом з дітьми, поринувши в минуле, наповнили скриню речами, які мають обов'язково зберігатися в ній: український рушник, оздоблений квітами, птахами, зірками; сорочка – один із найбільш давніх елементів одягу. Обов'язково повинна бути хустка – символ прихильності, любові, символ матері, вона проходить через усю історію українського народного вбрання і, майже не змінившись, залишається у вжитку до наших днів. Віночок – символ життя, долі, символ дівочтва, символ віри, надії й любові.

Учасники заходу також ознайомилися з тематичною полицею «Українські прадавні обереги».

Цікаво і насичено, дотепно і смачно пройшли кулінарні витребеньки «Вареники – Божі хваленики» в межах клубу «Відродження», що діє при ЦБ. Учасники зібрання дізналися історію виникнення української страви,



познайомилися з кулінарними тонкощами приготування вареників, яких в Україні більше сорока видів, адже кожен регіон має свої особливості. Весело і жваво пройшли андріївські ворожіння, а також бліц-турнір для ерудитів «Є вареники у хаті – в Україні все гаразд». Керівник клубу запропонувала учням до перегляду відеоролик «Пан Вареник» з цікавими фактами про цю страву. Із зацікавленістю познайомилися з новими, яскравими виданнями книжкового огляду «Славень варенику». А кульмінацією засідання стала дегустація вареників.

Напередодні Великодня бібліотекар пункту видачі села Кожухівка, проводячи етнокультурну мозаїку «Немає переводу добрим звичаям народу» розповіла про звичаї та традиції великодніх свят, а ще разом з читачами займалися розписом писанок.

Роботу з популяризації краєзнавчої літератури фахівці ПБ КМТГ проводять в межах програми «Відкрий для себе рідне місто, рідний край».



Так, у ЦБ пройшла чергова творча зустріч з письменником, заслуженим журналістом України, лауреатом багатьох літературних премій Віктором Васильчуком, яка полонила присутніх – шанувальників літературного слова доброю, теплою, невимушеною атмосферою. Захід пройшов у форматі «запитання-відповідь». Віктор Борисович щиро відповідав на запитання ведучої, ділився своїми спогадами про знакові події і зустрічі в своєму житті, розповідав про діяльність на інформаційному фронті. Автор пише здебільшого для дітей, але нещодавно вийшла в світ його книга для дорослих «Зустріч у рейсовому автобусі», що розкрила нові грані творчості письменника.



На мистецьку респект-зустріч «З пензлем у руках і ніжністю в серці» у читальній залі ЦБ зібралося чимало гостей – шанувальників таланту коростенської художниці, журналістки Катерини Лісової. Зустріч була побудована у формі цікавого діалогу і неформального живого спілкування, яке супроводжувалося слайд-презентацією, фото та відео матеріалів з життя ювілярки. Присутні дізнались про життєвий і творчий шлях художниці. Окрасою заходу стало виконання українських пісень гуртом «SaMi» у складі О. Вербила і М. Вовчка.



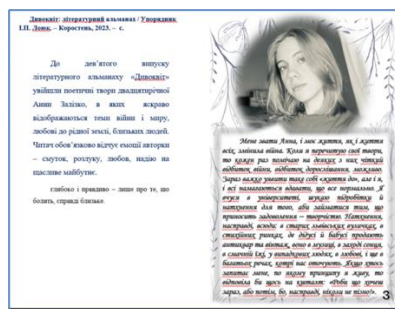
2 серпня 2023 року нашому відомому, невідомому Миколаю Ходаку виповнилось 85 років. З нагоди його ювілею у бібліотеці-філії №1 ім. Лесі Українки для дітей було презентовано виставку однієї книги «Літописна Земля Древлян». Це книга розвідок з Історії Древлянського князівства, одного з державотворчих центрів Східних Слов'ян. Книга триєдиного пошуку на ниві археології, історії писемності – усної, етнографії – з використанням відомих і добутих автором наукових джерел, доповнених цікавими фотоматеріалами, зокрема житла доби Древлянського князівства VIII-XIII віків, Древлянських городищ, курганів, урочищ, священних орнаментів килимів та інші.

Наша рідна Житомирщина багата на майстрів поетичного слова. Письменники та поети, які народились на теренах нашого краю, збагатили літературну скарбницю України. Саме на Житомирщині зазвучав голос Михайла Пасічника. На вшанування 70-річчя від дня його народження бібліотекарі бібліотеки-філії №3 для дітей підготували краєвид творчості «Довершеність й влучність поетичного слова».

Фахівці бібліотек завжди з радістю приймають гостей, так у серпневі дні до ЦБ завітала Таїсія Сосновська, поетеса із нашого краю, яка презентувала відвідувачам у читальній залі свою першу збірку, яка має назву «Оберемок сонця принесу у хату». Пані Таїсія поділилася цікавими фактами про вихід збірки, душевно та щиро прочитала вірші, в яких передала безмежну любов до рідних,

природи. Всеосяжній любові поетеса присвятила наступну ліричну фантазію – поетичну збірку «Поетка і Листопад». Поетичне знайомство пройшло на одному подиху, авторка зарядила усіх присутніх позитивним настроєм.

Кожна культура має свої обереги та образи. Одним із найпоширеніших предметів-оберегів на території України є лялька-мотанка. Наша землячка, майстриня Ірина Тюріна, займається виготовленням плетених ляльок, а також зібрала цікавий дослідницький матеріал про історію українських ляльок з давніх-давен до сьогодення, яким вона вирішила поділитися з читачами ЦБ. Під час презентації авторської виставки-композиції «Від літери до ляльки» присутнім на заході користувачам та учням школи мистецтв ім. А. Білошицького пані Ірина запропонувала взяти участь у жвавій, інтерактивній грі, де дорослі читачі виступили у ролі консультантів, а діти намагалися виразити свої враження від картин. Майстриня також провела майстер-клас з виготовлення ляльок. Цікавою була і розповідь мисткині про свої роботи, про те, як народжуються сюжети композицій, техніка їх виготовлення. Бібліотекарі звернули увагу присутніх на книжкові видання з викладки літератури «Звичаї нашого роду».



З 2012-го року фахівці бібліотеки-філії №2 видають літературний альманах «Дивоквіт» - самобутнє самвидавче явище, що містить поетичні та прозові твори користувачів бібліотеки – представників громади, що проживають, навчаються і працюють в мікрорайоні, який обслуговує бібліотека. У дев'ятому випуску альманаху презентовано поетичні твори двадцятирічної Анни Залізко. Вірші дівчини – це голос сучасної молоді – нервовий і чутливий, той, що не лишає байдужим та непокоїть. Рядками наче промовляє зачасна тривога та притлумлений неспокій. Це поезія про крихкість найріднішого і знищення красивого, яке все ж не зникає навіть тоді, коли його беруть нечистими руками і грубо розбивають.

Всі етнозаходи та заходи краєзнавчого спрямування, які проводили бібліотечні працівники, подобались користувачам бібліотек. Про це свідчили численні відгуки відвідувачів. Тому фахівці бібліотек вважають, що є необхідність планувати такі заходи і в майбутньому, адже багатющий скарб звичаїв, обрядів, що отримали у спадок, потрібно не лише зберегти, а й передати нащадкам, аби не перервався зв'язок поколінь, продовжувала жити генетична пам'ять українського народу.

Ще важливим напрямком діяльності бібліотек ПБ КМТГ, який був у полі зору бібліотечних працівників – програма «До культурно-мистецьких вершин». Програма включає популяризацію читання та її ефективність в умовах воєнного стану через проведення масових заходів та проведення різної тематики вивчень.

Для прикладу, соціологічне вивчення «Волонтерство як соціальний феномен в оптиці сьогодення», за результатами якого вдалося з'ясувати, що основними проблемами сучасного волонтерства залишається нестача самих волонтерів; недостатній рівень підтримки зі сторони співгромадян та держави; недостатнє законодавче регулювання діяльності волонтерів; безпека окремих категорій волонтерів; розпорошеність волонтерських організацій і, як наслідок, відсутність достатньої координації між собою.

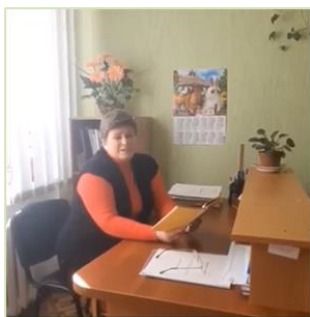
Згідно з анкетуванням «Книготерапія як засіб корекції особистісної тривожності в умовах війни» були зроблені висновки, що читання – це те заняття, що допомагає відчувати себе як у мирний час – коли можна було просто сісти й спокійно почитати книгу. Це ритуал, який допомагає знаходити часточку нормальності у своєму житті й нагадує, що життя продовжується навіть у війні. Хороша книга викликає емоції. І вони є зцілюючими, навіть якщо й негативні. Це важливо, щоб людина проживала емоції, а не тамувала їх у собі. І дуже добре, якщо проживаєш свій біль разом із книгою, даєш волю почуттям: виплакати власний, проживаючи біль героїв. Це одна з технік самозцілення, а книготерапія – це метод психотерапії, що використовує літературу як одну з форм лікування словом.

Після проведення бліц-опитування «Персональна медіа-гігієна у телеграм та вайбер месенджерах» фахівці зробили висновки, що для українців месенджери

тепер – не тільки сервіс для обміну повідомленнями, але й повноцінне джерело інформації. Так, за майже два роки великої війни, українці стали частіше читати новини саме з каналів у Telegram та Viber. Аналізуючи відповіді бліц-опитування, можна зробити висновки, що серед наших користувачів Viber більше використовують люди старшого віку. Telegram зручніший для молоді і людей середнього віку, так як він більш сучасний і там багато актуальної і доречної інформації. Також серед опитаних є прихильники Signal і WhatsApp, але виключно для спілкування з рідними на війні, так як вважають їх більш умовно безпечними месенджерами.

Соціологічне опитування «Презентуємо своє читання, або що читають бібліотекарі», проводилося з метою вивчення читацьких інтересів бібліотечних працівників ПБ КМТГ, їх професійної компетентності, мотивів звернення до друкованих джерел, загальнокультурного рівня і культури читання, адже бібліотекар-професіонал – це не лише організатор, але й лідер читання. А професійне читання та читання «для задоволення» є й залишається важливим елементом системи безперервної освіти бібліотекарів і сьогодні під час війни.

Бібліотеки ПБ КМТГ в даний час мають багато нових завдань, серед яких організація цікавого дозвілля для жителів громади через проведення різноманітних масових заходів.



До Всесвітнього дня поезії, який щороку відзначається 21 березня, у бібліотеці-філії с. Бехи було проведено поетичний колаж «Все, що душа довірила словам». Декламувались вірші відомих українських поетів: Ліни Костенко, Лесі Українки, Олександра Олеся, Сергія Ушапівського. На відео, яке було підготовлене, представлено вірш Ліни Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать», який цитувала Наталя Степаненко, завідувачка клубу с. Бехи, вірш Олександра Олеся «З журбою радість обнялась» та власний вірш «Знайду слова у відповідь твоїм» читала Марина Пашинська, бібліотекар бібліотеки-філії с. Бехи.



В межах циклу заходів «Будь сучасним! Читай українське!» у магічний полон слова потрапили користувачі ЦБ, завітавши на поетичне знайомство із творчістю Ольги Криштопи «За дверима людських душ». Сама письменниця спеціально для читачів-коростенців записала відео, в якому привідкрила завісу книги свого життя. Чуттєву поетичну атмосферу створили у залі учасники заходу – учні КМЛ №1 Антон Микитчук, КМЛ №12 – Ліза Заїка та Богдана Гресько, зачитуючи вірші поетеси. Емоційно декламувала поезії авторки, присвячені війні, Олена Кучер, вчитель початкових класів КМЛ №10. Особливого шарму заходу додавала музика, підібрана до віршів.



У червні поточного року поетеса із м. Червоноград Львівської області Ольга Криштопа завітала до читачів міста Коростеня, щоб поділитися теплом свого серця, на яке сьогодні у кожного з нас підвищений запит. Пані Ольга презентувала свою багатогранну творчість (наразі є дві видані збірки поезій «Кольорові негативи» та «Рими за дверима» та збірка новел «Ключі»), поділилася письменницькими планами на майбутнє. Поговорили з поетесою і про поетів Розстріляного Відродження. Письменниця переконана: читати їхні вірші зараз – повертати собі те, що в нас усіх хотіли відібрати. Додавати сили собі, відбивати у ворога те, що хотів у нас забрати назовсім: власну мову, власний голос, власну культуру. Бо війна триває та впливає на нашу пам'ять, на нашу поезію, на наше право бути й любити. І ми будемо любити! І писати про це, передаючи любов по всіх можливих частотах, які не перехопить і не заглушить жодна ворожа сила! І читати про любов, що перемагає!



Фахівці ЦБ та її читачі завжди раді творчим івентам з письменниками. Наприкінці липня 2023 року у ЦБ пройшла презентація збірки «Неспілка. Неказки». Що цікавого у книзі? Як створювалася збірка? На ці та інші питання відповіла одна із співавторок збірки – Валерія Вільчинська, яка родом із Коростеня. Традиційно, захід доповнила автограф-сесія, а

кошти з продажу пішли на потреби військових, які надихнули авторок на створення видання.



Заряд позитивної книжкової енергії та гарні враження від живого спілкування отримали читачі, які завітали у читальний зал ЦБ на зустріч з Наталією Довгопол. Сучасна українська письменниця запропонувала коростенцям для обговорення та обміну думками свою книгу «Витязь і Вірлиця», у якій переплелися українська історія, міфи та стародавня магія. Година спілкування з авторкою пройшла тихо і затишно, читачі мали нагоду задати питання пані Наталії, придбати книгу та отримати автограф. Модератором та ідейним натхненником літературної зустрічі виступила активна, невтомна книгофėja Діана Волківська.

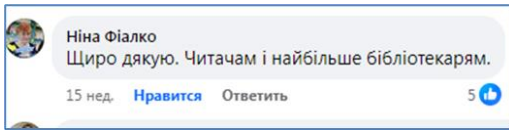
Один з жовтневих днів подарував нам зустріч з українською письменницею, волонтеркою Людмилою Охріменко. Цікаво, натхненно та захопливо мисткиня презентувала свої літературні твори: «Муха в окропі на окупованій території», збірку «Волонтерські історії» та роман «Оскар». До речі, у 2021-му році «Оскар» отримав спеціальну відзнаку міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» як найкращий роман на воєнну тематику. Творчу зустріч доповнили цікаві запитання до письменниці від читачів та вже традиційні автографи та фотосесія, позитивні емоції, приємні враження.



На вшанування українського поета та громадського діяча О. Олеся та з нагоди його 145-річчя від дня народження у ПБ Коростенської МТГ пройшов конкурс на краще декламування творів О. Олеся «З далеких берегів до рідної країни летить по світу слово солов'їне». В активності взяли участь 14 декламаторів. Переможцями

конкурсу стали: Богдана Гресько – читачка бібліотеки-філії №4; Владислав Зіневич – читач ЦБ; Мілана Яковенко – читачка бібліотеки-філії №2 та Марина Пашинська – бібліотекар бібліотеки-філії с. Бехи.

До ювілейного дня народження української письменниці Ніни Фіалко



бібліотекарі розробили ювілейно-віртуальну ретроспективу «Ніна Фіалко: коли життя розливається сторінками книг». У своїй

творчості письменниця звертається до різних тем і жанрів – від соціальних питань до романтичних історій. За кожною назвою твору криються долі звичайних людей з їх емоціями, почуттями, характерами, тому романи Ніни Фіалко користуються шаленою популярністю серед читачів – це доказ майстерності письменниці. Віртуальне представлення читачам творів письменниці з фондів ЦБ допоможе обрати книгу до читацького смаку. Радує й те, і це було несподівано, що ми отримали зворотній коментар від самої письменниці.



Єдиний день подолання мовного бар'єра «Українська мова – мова вільних і незламних, мова, якою говорять переможці» пройшов у всіх бібліотечних закладах, де різними формами роботи залучали користувачів удосконалювати, вивчати українську мову. Так, у ЦБ

пройшов конкурс знавців української мови «Мово українська, мово солов'їна»; літературна година «Солов'їна, колискова, хай єднає усіх мова» у бібліотеці-філії №1 для дітей ім. Лесі Українки; комплекс заходів у бібліотеці-філії №3 для дітей: книжкова виставка, пошуковий адвайзер, дидактична гра «Склади слово», фото-промоушн «Українська в тренді – будь сучасним», вільний діалог «Мова жива, коли нею говорять»; мовний калейдоскоп «Подорож в країну рідної мови» - бібліотека-філія №4; літературні читання «Розквітай же рідна, українська мово!» у бібліотеці-філії №6; мовна регата «Мова – це кров, що оббігає тіло нації» зібрала читачів бібліотеки-філії №7; віночок поетичних віншувань «Мова моя солов'їна» відбувся у бібліотеці-філії села Васьковичі; мовознавча година

«Нас єднає рідна мова» об'єднала користувачів бібліотеки-філії села Михайлівка тощо.

Незважаючи на літнє затишшя та оголошення тривоги, усі, хто вболіває за українське слово, плекає та займається його промоцією, другого серпня завітали до ЦБ, щоби поспілкуватися із українцем, який любить Україну, (він це доводить своєю діяльністю), цікавою, неординарною, харизматичною, талановитою особистістю – Русланом Горовим. Руслан Горовий пише оповідання та повісті на основі реальних історій. Під час зустрічі автор читав свої твори і це сприймалося по-особливому – його потужна енергетика, щирість та емоційність знаходили відгук у серці кожного.

Сьогодні, у такий важкий час, час війни з росією, Руслан Горовий займається волонтерською діяльністю. Пан Руслан розповів про те, як вдається знаходити можливості, щоб допомагати та підтримувати цивільних та військових.



Дві години пролетіли як одна мить – виступ автора викликав у присутніх шалений шквал емоцій – від сліз на очах до щирого сміху (і все це в одному оповіданні). А знаєте, чому? Бо письменник ділиться з нами, читачами, своїм внутрішнім світом, за допомогою слів документально фіксує життя, яке воно є – сум і радість, біль і щастя. Не відходячи від традицій завершення таких зустрічей, купувалися книги, робилися селфі, підписувалися автографи. Такі зустрічі викликають душевне піднесення і надихають нас розвиватися, ставати сильними і вплітати свою нитку в полотно нашої Перемоги, щоб швидше наблизити її.

На третьому році повномасштабної війни фахівці бібліотек ПБ Коростенської МТГ продовжують працювати так, щоб всіляко підтримати своїх користувачів, розвивати та продовжувати співпрацю з різними ГО, при цьому впроваджувати нові ініціативи, освоюють нові види діяльності, такі як психологічна підтримка, робота з ВПО тощо.

Сьогодні як ніколи прагнемо бути корисними, потрібними мешканцям нашої громади, бо ж бібліотека – це місце, де, зокрема, формується здорове й

успішне суспільство, де бібліотека виступає другом і помічником кожного члена громади та забезпечує інформаційні, освітні, культурні, психологічні, соціальні, дозвілєві потреби людей.